

щодо вищої освіти, потребує нового підходу та більш глибокого і об'єктивного їх вивчення з урахуванням нових завдань та здобутків історичної науки.

Література:

1. Баран В. Даниленко В. Україна крізь віки (1946-1980 рр.). –К., 1999.
2. Верстюк В.Ф. та ін. Україна від найдавніших часів до сьогодення. –К., 1995.
3. Ефименко Г.Г. Высшая школа УССР. Успехи, проблемы развития. –К., 1978.
4. Мельник Л.Г. Роль Киевского университета в развитии отечественной науки и культуры. –К., 1984.
5. Новітня історія України (1900-2000). А.Г. Слюсаренко та ін. – К., 2000.
6. Скопенко В.В. Київський Університет ім. Т. Шевченка. Сторінки історії і сьогодення. –К., 1994.
7. Статут Київського університету ім. Т.Г. Шевченка. –К., 1939 р., 1964 р.
8. Чиревичний Г.С. Розвиток вищої освіти в Україні в другій половині 1980-х років: Автореф. дис...канд. іст. наук. – К., 1997.

К.і.н. Лазуренко В.М.

Черкаський державний технологічний університет
**СТАВЛЕННЯ СЕЛЯНСТВА УКРАЇНИ ДО БІЛЬШОВИЦЬКОЇ
ПОЛІТИКИ "ЛІКВІДАЦІЇ КУРКУЛЬСТВА ЯК КЛАСУ"
НАПРИКІНЦІ 20-х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ**

Досить не однозначним було ставлення селянства України до більшовицької політики "ліквідації куркульства як класу". Селянське середовище, а це головним чином бідняцько-середняцька його частина, стосовно ставлення до згаданої політики було розділене у власних симпатіях-антипатіях на дві частини – на частину прибічників та частину противників заможного селянства. "Куркулі не вороги. Куркулів у нас немає, а є більш заможні селяни, але вони так чи інакше допомагають властям, – наголошували селяни Коростенського округу, – сплачують податки і здають свої хлібні залишки" [1]. Середняк Липій із с. Котельва Полтавського округу відзначав: "Надто сильно жмуть куркулів. Їх давно розкуркулили, вони нічого уже не мають. Так як куркулі залишилися без майна – їх можна було б організувати в одне колективне об'єднання і цим самим пролеаризувати їх" [1].

Селянство усвідомлювало пагубність радянської політики стосовно заможного селянства, адже воно було реальним свідком того, що ніякого куркульського заможного селянства на селі наприкінці 20-х рр. ХХ ст. не існувало, що хоч й існувало на селі господарство, яке підпадало під більшовицьке тлумачення його як "куркульського", воно було не більше чим, як міцним, заможнішим від інших груп селянства. Тому середняцтво обурювалось і, у більшості випадків, виступало на захист заможного селянина. Середняк Микола Стрюк із с.Юріївка Комарівсько-

го району Мелітопольської округи відверто виступав проти місцевих дій радянської влади. “Навіщо ви хочете виселить трударів на Сахалін, – наголошував він, – які вони куркулі, адже вони працюють. Немає правди на землі, кругом один обман” [1].

В радянському селі мало місце і негативне відношення до заможних груп села. Частина селянства відкрито виступала в підтримку дій більшовицької влади. “Куркуля потрібно швидко розкуркулить. Якщо його не чіпати, тоді він через 10 років буде поміщиком”, – зазначали селяни із с.Ново-Торгач Ново-Серогзького району Мелітопольської округи [1]. “Погано, що радянська влада так довго церемонилась з куркулями, їх давно потрібно було знищити, окрім шкоди вони нам нічого не приносили” (с.Чернігівка Овруцького району Коростянської округи) [1].

Поставивши за мету ліквідувати заможний прошарок селянства в ході суцільної колективізації, радянська влада в цілому планувала здійснити це економічним шляхом. Він пролягав через позбавлення його засобів виробництва. Водночас до заможного селянства, яке наважувалось на будь-який опір, радянська влада негайно вживала жорстокі адміністративні репресії. Причому, вони діставали відкрити підтримку з боку бідняцьких та частини середняцьких мас селянства. Так, наприклад, лише протягом весни-осені 1929 р. селяни самі “розкуркулили” по Україні 33 тисячі господарств. Протягом зими й весни 1930 р. ними було розкуркулено ще 90 тисяч господарств [2].

Як бачимо, селянство доколгоспної доби було неоднозначним у ставленні до радянської політики по відношенню до заможного селянства. Бачила це і радянська влада, яка вже тоді констатувала, що ті заходи, які вона проводила проти заможницьких елементів села переважною частиною селянства не схвалювались і на практиці виконувались досить важко.

Література:

1. Центральний державний архів громадських об'єднань України, ф.1, оп. 20, спр. 3189. Центральний комітет Комуністичної партії України. – Арк.3.
2. Беренштейн Л.Ю. Великий Жовтень і соціалістичні перетворення в сільському господарстві України //Український історичний журнал. – 1987. – №12. – С.65.

Ляхно О.П.

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка
**РЕЛІГІЙНИЙ СПРОТИВ ЄВАНГЕЛЬСЬКИХ ХРИСТИЯН-БАПТИСТІВ
 У СРСР В 60–80-х роках ХХ століття: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД У
 КОНТЕКСТІ РЕЛІГІЙНО-АТЕЇСТИЧНОГО ДІАЛОГУ**

Окремі релігійні організації досить часто звинувачують у співпраці з органами влади. Це, зокрема, стосується і євангельських християн-баптистів (ЄХБ), керівний орган яких був утворений у 1944 році з ініціативи партійного керівництва. До його складу було включено тих служителів, котрі, будучи схильними до співро-